

Zemědělec

Odborný a stavovský týdeník

Vychází od roku 1919

číslo 44/2024 • 29. října 2024 • ročník XXXII

PP
PROFI PRESS

cena 25 Kč/1,15 € • předplatitelé 23 Kč/0,95 €

Akademie oslavila sto let

Česká akademie zemědělských věd (ČAZV) by si měla nadále udržet multidisciplinaritu zemědělských, potravinářských i lesnických věd a být nositelem vizionářských myšlenek, a to nejen v rámci ČR, ale i Evropy. „Chtěli bychom být moderní, dynamickou, aktivní organizací, která je spolehlivým partnerem a je viditelná ve svých názorech,“ uvedl předseda představenstva ČAZV Jan Nedělník na slavnostním plenárním zasedání, které bylo hlavním setkáním v rámci oslav stoletého výročí vzniku Československé akademie zemědělské (ČAZ) v roce 1924, na jejíž hodnoty a cíle současná ČAZV navazuje.

Zuzana Fialová

Podle Jana Nedělníka hlavní cíle nynější činnosti České aka-

demie zemědělských věd jsou nadále rozvoj zemědělské vědy, předávání vědeckých poznatků do praxe, osvěta veřejnosti

a vzdělávání odborníků. Nedělník na setkání, kterého se zúčastnilo zhruba 250 členů České akademie zemědělských věd

a hostů, připomněl významné historické okamžiky v průběhu sta let existence akademie a vyzdvihl význam práce členů ČAZV, představenstva i všech odborů. Zdůraznil také nezbytnost zemědělské vědy a výzkumu v současné době. Ministr zemědělství Marek Výborný ve svém příspěvku ocenil to, že si ČAZV udržuje svůj respekt a důležitost pro celý sektor. Poznamenal, že v roce 1924 se Československá akademie stala po Švédsku a Francii třetí nejstarší zemědělskou institucí v Evropě. Ministr poukázal na to, že ČAZV je poradním orgánem Ministerstva zemědělství a podílí se na tvorbě a připomínkování všech zásadních dokumentů, a to včetně strategie Zemědělství 2030, která prochází novelizací.

(Pokračování na str. 2)

Místopředseda představenstva ČAZV Vilém Podrázský (zleva), předseda představenstva ČAZV Jan Nedělník, ministr zemědělství Marek Výborný a předseda Slovenské akademie pôdohospodárskych vied Vladimír Gozora na slavnostním plenárním zasedání ČAZV
Foto Zuzana Fialová

Vlastníci lesů mohou nahlašovat škody

(fia) – Vlastníci nestátních lesů mohou od minulého týdne nahlašovat škody, které jim zářijová povodeň způsobila na lesních cestách. Škodní komise následně ověří jejich rozsah a vlastníci poté budou moci požádat o kompenzaci. Příjem žádostí o podporu by mohl začít letos v prosinci. Informovalo o tom Ministerstvo zemědělství.

Úřad chce na kompenzaci využít část prostředků určených k likvidaci povodňových škod, aby mohli vlastníci cesty začít co nejdříve opravovat. Přesnou výši dotací na obnovu lesních cest zveřejní úřad nejspíš v listopadu, poté, co vláda přidělí do programu prostředky. Příjem žádostí plánuje ministerstvo spustit letos v prosinci.

Komise, která v terénu posoudí následky povodní, bude složená z odborníků Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem a Státního zemědělského intervenčního fondu. Povodeň v září poničila podle úřadu kilometry lesních cest, svodnice, mosty i brody, což způsobilo, že některé lesní cesty mohou být v současnosti nedostupné. Omezení lesních cest komplikuje lesní dopravu, zásahy integrovaného záchranného systému i rekreační využití lesů.

Vlastníci lesů mohou poslat svoji žádost o dotaci na e-mail: povodneLC2024@mze.gov.cz. Kromě protokolu o škodách bude muset vlastník nestátního lesa prokázat i přímou souvislost mezi povodněmi v září a zničeným majetkem.

inzerce

Téma týdne

Technologická revoluce ve sklizni

Moderní sklízecí mlátičky přinášejí do zemědělství technologické inovace, které výrazně zvyšují efektivitu sklizně. Automatizace, precizní zemědělství a systémy pro optimalizaci sklizňových procesů jsou dnes běžnou součástí výbavy. Kromě toho moderní mlátičky zohledňují i ekologické aspekty, snižují spotřebu paliva a přispívají k ochraně půdy a plodin, což zemědělcům umožňuje vyšší výnosy a nižší ztráty při sklizni.

STRANA 11

Rostlinná výroba

Vstupujeme do nové éry zemědělství

Do zemědělství stále intenzivněji promlouvají precizní postupy a moderní technologie. Velkou pozornost v letošním roce tomuto vývoji věnoval odborný doprovodný program agrosalonu Země živitelka s názvem Smart farming – nová éra zemědělství. Cyklus přednášek zahájil blok zaměřený na půdu, respektive její ochranu a kvalitu. Zajímavý byl také příspěvek věnovaný pěstování plodin v hydroponickém systému NFT.

STRANA 19

Živočišná výroba

Bezděčín patřil býkům

Na inseminaci stanic v Bezděčíně nedaleko Plané nad Lužnicí se prvního října uskutečnila přehlídka plemenných býků uspořádaná společností Reprogen, a. s. Poprvé, a navíc za krásného slunečného počasí, se v tomto relativně novém areálu představilo 12 strakatých býků. A bylo na co se dívat. Po úvodních slovech ředitel společnosti vstoupil jako první do předváděcího Horky HCH-177.

STRANA 29

Zemědělská technika

Hlavní partner národní výstavy

Jedním z hlavních partnerů národní výstavy Den českého strakatého skotu v Radešínské Svatce byla společnost P & L, spol. s r. o. Zemědělci z celé republiky si mohli v její expozici prohlédnout zejména techniku související s živočišnou výrobou. Ať už cisterny na přepravu a aplikaci organických hnojiv agregované s traktorem Deutz-Fahr či s Tatro, manipulátor Faresin, nebo univerzální sečí stroj.

STRANA 32

inzerce

■ Rozhovor týdne s

Daliborem Šafaříkem, generálním ředitelem státního podniku Lesy ČR

Často se hovoří o škodách v lesních porostech, které působí přemnožená zvěř. Jaká je vůbec intenzita odlovů v honitbách státního podniku?

V našich režijních honitbách, to znamená ve vlastních honitbách, které máme v režijní správě, je intenzita osm až deset kusů na sto hektarů. V pronajatých honitbách je dlouhodobě většinou nízká, protože nájemci mají honitby spíše pro zábavu, tam jsme někde v rozmezí 2,5 až pět kusů na sto hektarů.

Daří se odlovy zvyšovat v případě režijní správy?

Určitě ano. Vloni jsme dosahovali průměrně sedmi kusů. Odlovy pomalu zvyšujeme. Cílový stav je přítom odlov deseti až 12 kusů na sto hektarů. Pak už je zřetelně vidět to, že lesní kultury odrůstají bez nutnosti intenzivní ochrany. Ale to neznamená, že bychom všechnu zvěř vystříleli. Ta zvěř je v revírech pořád.

Jakým způsobem motivujete vaše zaměstnance k vyššímu odštrělu?

Jednak zázemím, materiálním vybavením a vyšší odměn, jednak přímí zástřelného.

Jak docílíte v pronajatých honitbách, aby se zvýšil počet odlovené zvěře v lokalitách, kde je přemnožená?

Je to prostřednictvím plánu lovu. Ale aby informace byla opravdu objektivní, máme řadu nájemců, kteří jsou skutečně odpovědní, a spolupráce s nimi je dlouhodobě na kvalitní a vysoké úrovni. Tam, kde to nefunguje, tak v době, kdy budou končit nájemní smlouvy, je budeme přebírat do režie. Máme i případy, kdy jsme museli ukončit nájemní smlouvu, protože nájemce neplatil škody způsobené zvěří.

Když to shrnu, na zhruba polovinu máme spolupráci dlouhodobě dobrou a je i v zájmu nájemců, aby spolupracovali a plnili ustanovení nájemní smlouvy a zejména plány lovu. Pak mají jednoznačně možnost využít opční právo pro další nájem.

Mohl byste připomenout, kolik máte režijních honiteb a honiteb, které pronajímáte?

Podnik má celkem 790 vlastních uznávaných honiteb včetně obor a bažantnic. V tuto chvíli je 25 procent z plochy těchto honiteb v režijní správě. Předpokladem je optimalizovat tento rozsah od 25 až do 50 procent. Neznamená to ale, že těch 50 procent je nutné cílový stav. Pokud se nám podaří naplnit snižování škod, a zejména snižování nákladů, aby škody nevznikaly, tak se můžeme pohybovat někde v tomto rozpětí. Jsou honitby, které jsou trvale režijní a nebudeme je pronajímat, včetně těch, které mají historický význam, krajinnou hodnotu, a máme tam záchranné chovy, to platí především v případě obor. Stejně tak se nebudou pronajímat jádrové režijní honitby, kde tamní lov působí jako jakýsi nasávací efekt z okolních honiteb.

Máte cílový stav, o kolik by se měly snížit škody?

My máme cílový stav určený strategií na období 2025 až 2029, a to snížit náklady proti škodám způsobených zvěří minimálně o 50 procent proti výchozímu stavu, to znamená lednu 2025. Kdybych to měl vyjádřit v čísle, tak pokud v současné době vynakládáme prostředky, aby škody nevznikaly, na úrovni 850 až 900 milionů korun ročně, tak naši ambice je snížit je za těch pět let minimálně o 450 milionů korun.

Jaký je váš názor na vládní návrh mysliveckého zákona?

Novela je jednoznačně potřebná, zejména v části změny plánu chovu a lovu zvěře. Současný systém plánování chovu a lovu zvěře ukazuje, že v tomto je ten kardinální problém. Ve stavu a vztahu počtu zvěře a stavu lesa, který bude zdravý, funkční a adaptovaný na klimatickou změnu.

Zuzana Fialová

Zasažen velkochov

(fia, čtk) – V komerčním velkochovu vodní drubeže na rybnících na Hodonínsku se objevila ptačí chřipka. Úhyn zhruba 200 hus nahlásilo Státní veterinární správe ČR Rybářství Hodonín, řekl zástupce tiskového mluvčího SVS Petr Majer. Kvůli zabránění dalšímu šíření v chovu i mimo něj začnou veterináři ve středu s likvidací zhruba 7000 ptáků, a to chovných a výkrmových hus, kachen na výkrm a voliérově chovaných kachen. Ředitel Rybářství Hodonín Jiří Janoščík odhaduje škodu na 12 až 14 milionů korun.

Husy měly za pár dnů skončit jako součást svatomartinského menu.

Letos šlo k 23. říjnu o osmé ohnisko ve velkochovu v Česku, na jižní Moravě jde o první případ. V malochovech se na jižní Moravě objevila tři ohniska v lednu a v únoru. Jde o virus označený H5N1. „Vedle uhynulých hus chovatelé pozorovali u ptáků příznaky nervového charakteru, které jsou pro ptačí chřipku typické,“ řekl Majer. Kolem ohniska veterináři vymezí tříkilometrové ochranné pásmo a desetikilometrové pásmo dozoru.

Stále málo absolventů

„Zemědělským podnikům se nedostává pracovníků na odborných pozicích, ale také odborníků schopných jít s digitální dobou a pracovat s chytrými technologiemi precizního zemědělství. Nestačí dnes jen rozumět půdě, musíme také rozumět technologiím,“ uvedl mimo jiné Martin Pýcha, předseda Zemědělského svazu ČR, na konferenci s názvem Odborné zemědělské školství a požadavky na absolventy pro precizní zemědělství a digitalizaci oboru.

Zdeněk Makovička

Jak dále na ní zaznělo, české zemědělské podniky se snaží chybějící lidi nahrazovat alespoň sezónními posilami. I tak se podnikům resortu ročně nedostává několik tisíc zaměstnanců. „Chybí zejména odborné profese, jako jsou traktoristé a obsluha zemědělských strojů, chovatelé zvířat a ošetřovatelé včetně dojičů a dojiček, mechanici a opraváři zemědělských strojů, agronomové a zootechnici,“ poznamenala Lenka Šimová, manažerka personální agentury AgroJobs, dceřiné společnosti Zemědělského svazu ČR.

Hlavním důvodem nedostatku pracovníků sil v zemědělství je podle ní nezájem o práci v tomto odvětví. Chybí hlavně kvalifikovaní pracovníci, a pokud se ucházejí o místo, mají často vysoké mzdy požadavky nebo nechtějí pracovat třeba o víkendech. „Podnikům se nedaří přilákat do zemědělství mladé lidi, a ti, kteří do zemědělství nastoupí, často brzo odcházejí za lepším,“ dodala L. Šimová.

Podle statistik průměrný věk pracovníka v zemědělství v ČR je zhruba 50 let a už se asi deset let nemění. Co je závažnější, roste podíl pracovníků ve věku 50 až 64 let. Jestliže v roce 2016 tento podíl byl 25 %, v roce 2021 bylo zemědělců v předdůchodovém věku už 38,4 %. Počty středních škol, ve kterých se učí nějaký zemědělský obor, je 178. To, spolu s počtem absolventů, jichž v roce 2021 bylo 3749, by mohlo svadět k tomu, že se blíží lepší časy pro české zemědělství, co se týká mladých pracovníků.

Jenže to má svá „ale“. Prvním je to, že školy nabízejí obory, které jsou pro zájemce sice lákavé, čistě zemědělských oborů je ale málo. Často se pak stává, že absolventi se musí učit základům práce v zemědělství až po nástupu do podniku. Dalším „ale“ je, že jen okolo pětiny absolventů středních zemědělských škol jde pracovat do zemědělství. Podle údajů z roku 2021 dalších 43 % pokračuje ve studiu, 30 % jde pracovat mimo zemědělský sektor a 5,6 % do příbuzných oborů, jako je potravinářství nebo krmivářství.

K důvodům, proč absolventi odcházejí pracovat jinam, jak prokazují různé průzkumy, patří především nízká prestiž práce v zemědělství, nižší mzdy, náročná práce včetně víkendů nebo vysoké nároky na odbornost. „Podle šetření svazu mezi absolventy středních zemědělských škol si 90 % z nich myslí, že pro mladé lidi není práce v zemědělství zajímavá. Zároveň je pro většinu z nich dobrý plat zásadní motivací pro volbu zaměstnání,“ zmínila Lenka Šimová.

Vystupující na konferenci se shodli, že absolventi škol mají šanci se uplatnit hlavně v odborných profesích, ale také v digitalizaci procesů zemědělského podniku, v automatizaci nebo v precizním zemědělství, při kterém „chytré technologie“ šetří práci, umožňují efektivní nakládání s osivem, hnojivem, prostředky na ochranu rostlin, reagují na aktuální počasí a stav půdy a mnoho dalšího.

Agronom, ekonom, meteorolog, geolog, zoolog, ekolog a nově i IT manažer, to všechno jsou podle nich role, které vyžadují kvalitní zemědělské vzdělání. Jak za-

znělo, právě IT dovednosti jsou pro provoz zemědělského podniku čím dál žádanější. Nejen takové dovednosti ale čerstvým absolventům zemědělských škol často chybí. Práce právě s „chytrými“ technologiemi by měla být vlastně pro mladé lidi největším lákadlem oboru, shodli se účastníci.

„Svaz bere zemědělské vzdělávání vážně. Významně investujeme do rozvoje kvalifikací zemědělců. Pomáháme modernizovat osnovy a propojujeme studenty se zemědělskými podniky, aby mohli získávat praktické zkušenosti v reálném prostředí a při používání skutečných digitálních technologií. Pokud chceme, aby studenti zůstávali v našem sektoru, musíme jim ukázat skutečné příležitosti k růstu, v rámci škol, ale především v praxi,“ uvedl Martin Pýcha. „Proto také pro potřebu většího propojení zemědělského vzdělávání s praxí jsme založili personální agenturu AgroJobs, která na svém portálu Prácevzemědělství.cz mimo jiné nabízí formou mapy nabídek praxe unikátní možnost propojení škol a podniků,“ zakončil. ■

Fond začal vydávat rozhodnutí

(fia) – Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) se po roční pauze, způsobené náročným přechodem na novou společnou zemědělskou politiku, letos vrací k vyplácení záloh. Podle předpokladu částka vyplacená formou zálohy dosáhne zhruba 9,5 miliardy korun. Výplaty záloh se týkají opatření BISS (Základní podpora příjmu pro udržitelnost), DRP (Doplňková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost), Mladý zemědělec 2024+, Mladý zemědělec dobíhající, CIS cukrová řepa, CIS chmel, CIS bilkovinné plodiny, CIS dojnice, CIS telata masného typu a CIS bahnice/kozy. Informovala o tom tisková mluvčí SZIF Eva Češpiva.

Terminy jsou vydávány v termínu podle harmonogramu

předpokládané administrace Jednotné žádosti 2024–2025. V případě záloh se jedná o rozmezí od 21. října až 29. listopadu 2024. Záloha pak bude vyplacena na základě vydaného rozhodnutí o záloze bez ohledu na nabytí právní moci. „Harmonogram administrace Jednotné žádosti je průběžně aktualizován a základě aktuálního stavu implementace administrace jednotlivých podpor. O zásadních změnách v harmonogramu budeme žadatele neprodleně informovat,“ uvedla mluvčí SZIF.

Zároveň poznamenala, že na začátku procesu administrace žádostí byla provedena kontrola úplnosti a správnosti podané žádosti (doložení příloh pro CIS cukrová řepa a Mladý zemědělec 2024+) a kontrola stavu Eviden-

ce zemědělského podnikatele a dále kontrola plnění podmínky Aktivního zemědělce. Pokud žadatel nesplnil podmínku Eviden- ce zemědělského podnikatele a podmínku Aktivního zemědělce, není možné vyplatit zálohu na žádné opatření. Pokud se u žadatele vyskytne blokační chyba u jednotlivých opatření, případně nesplní podmínku doložení přílohy pro opatření CIS – cukrová řepa nebo Mladý zemědělec 2024+, pak nebude poskytnuta záloha právě na toto opatření. Na ostatní opatření záloha poskytnuta bude. Každé opatření, kterého se týká záloha, musí dále projít předběžnou administrativní kontrolou. Pokud předběžná kontrola odhalí chyby, bude žadatelé zasláno sdělení o předběžné kontrole spolu s výčtem chyb, které

žadatel může zhojit změnou žádosti nebo dodatečnými důkazy. „Znovu chceme připomenout, že žadatel může reagovat na zaslané sdělení o předběžné kontrole podáním změnové žádosti ve lhůtě do 15 dnů. Pokud tak žadatel neučiní, tak na změnové žádosti podané po tomto termínu nebude brán zřetel,“ upozornila. Po dokončení procesu předběžné kontroly a případně po administraci změnové žádosti bude spuštěn výpočet zálohy pro jednotlivá opatření a následně bude vydáno rozhodnutí o záloze. „Jestliže má žadatel k zálohám či k vydávání rozhodnutí o nich doplňující dotazy, může se obrátit telefonicky na Infolinku SZIF +420 222 871 871, případně prostřednictvím e-mailu na info@szif.cz,“ dodala Češpiva. ■

Akademie ...

(Dokončení ze str. 1)

„Novelizovaná strategie naváže na svůj zrod v roce 2016 a 2017, kdy se materiál tvořil za tehdejšího ministra zemědělství Mariana Jurečky a stane se harmonogramem vytvářející základní parametry, milníky a hranice celého sektoru pro příští léta. Bude základem toho, co mají politici, úředníci hájit nejen na poli národním, ale i evropském,“ přiblížil ministr. Nedělník pochválil, že se ve strategii hovoří o tom, že zemědělství má být především producentem potravin a Česká republika má mít zajištěnou přiměřenou soběstačnost v základních komoditách.

Emeritní předseda ČAZV Jan Lipavský ve svém projevu mimo jiné konstatoval, že stoletá historie dokládá, že instituce tohoto charakteru má svůj význam i v současné době, kdy se komunikace přesouvá do online prostoru. Přesto se najdou lidé z příbuzných oborů, kteří se rádi osobně setkávají. Místopředseda představenstva ČAZV Vilém Podrázský, který zastával rovněž funkci předsedy představenstva, zdůraznil členství ČAZV v Unii evropských zemědělských akademií (UEAA) a potřebu zahraniční spolupráce.

Předseda Vydavatelské rady ČAZV Radim Vácha shrnul hlavní činnosti Vydavatelské rady

a informoval o stavu a vývoji jednotlivých časopisů i práce redakčních rad. Připomněl, že ČAZV vydává 11 vědeckých časopisů a všechny jsou volně dostupné.

Předseda Slovenské akademie pôdohospodárskych vied (SAPV) Vladimír Gozora pozdřivil všechny přítomné jménem všech členů SAPV a poděkoval ČAZV za dlouholetou spolupráci. Vyzdvihl historické milníky a průnik současné činnosti obou akademií. Upozornil na potřebu zapojení mladých vědeckých pracovníků do činnosti akademie. Ředitelka ČAZV Hana Urbanová zdůraznila také významnou spolupráci se slovenskou SAPV. Závěrem poděkovala všem, kteří pro akademii pracují a pomáhají popularizovat výsledky vědy a výzkumu široké odborné i laické veřej-

nosti. Informovala, že ČAZV má v současnosti 769 členů.

V rámci slavnostního plenárního zasedání byla také předána ocenění členům ČAZV, významným osobnostem zemědělské vědy, výzkumu a vzdělávání. Celkem bylo uděleno pět děkovných dopisů předsednictva ČAZV, šest čestných uznání, osm bronzových medailí, devět stříbrných medailí a pět zlatých medailí. Předseda předsednictva poté předal děkovné dopisy nevládním organizacím za dlouholetou spolupráci.

Posledním bodem programu bylo vyhlášení výsledků soutěže Věda pro zemi, kterou organizuje Národní zemědělské muzeum ve spolupráci s ČAZV. Byly oceněny nejlepší bakalářské, diplomové a disertační práce na témata spojená se zemědělstvím. ■